

ματικῶς, ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς πλάνης τῆς ζωῆς, ἔχει καταβληθῇ. Διανοητικῶς, εἶνε μία ἡμισέστος λάμψις. Τὰ ἔτη, ἡ πενία, ἡ φρενοπάθεια συνώμοσαν διὰ μίαν καταστροφὴν. Εἰς τὰ σωρευόμενα αὐτὰ ἐρείπια μιᾶς ζωῆς τραχικῆς μιᾶς Μοίρας φθονεῖας, ἡ Τέχνη ἡ ὁποία νέον

τὸν εἶχε ἐναγκαλισθῇ, με ἐξαιρετικὴν στοργήν, συμπτῇσιν ἤδη τὰς πτέρυγας τῆς διὰ τὴν τῶν δόσιν εἰς τὸ λυκόφως τῆς ζωῆς τοῦ τὰς τελευταίας παρηγόρους ἀναλαμπᾶς, τὴν τὸν περιθάλλῃ με τὰς μεγάλας, τὰς ζωογόνους ἐμπνεύσεις τῆς.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Καλλιτεχνικὴ κατάχρησις. — Ἀπαγωγὴ εἰκόνων καὶ προπλασμάτων. — Εἰσαγγελικαὶ παραδοξολογίαι.

Πνευματιστικὰ ὄργια. — Θεατρικὴ σχολή. —

Πράγματα καὶ θαύματα. — Καθρέπτει

αὐτοκτονοῦντες. — Ἐνα σακκὶ κάρ-

βόνα. — Οἱ φίλοι τῶν Ἀθηναίων.

Εἰς τὴν ἀτελεύτητον ἄλυσσον τῶν διαφόρων καταχρήσεων, τραπεζιτικῶν, ὑπουργικῶν, στρατιωτικῶν, ἰδοὺ καὶ μία ἡ ὁποία ἔχει τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν στήλην ἐνδὲς περιοδικοῦ καλλιτεχνικοῦ. Εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ὑπῆρχε μία μαθητικὴ Πινακοθήκη καὶ ἐν Μουσείον γλυπτῶν. Ἀπετελοῦντο ἀπὸ βραβευμένα σχέδια μαθητῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς. Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐλληνικῆς τέχνης ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σπουδὴν τῶν μαθητῶν ἦσαν ἄξια πολλοῦ λόγου, ἐμφανίζοντα τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἐξελέξεως τῶν ἐπιφανεστέρων καλλιτεχνῶν, τοῦ Γούζη, τοῦ Λύτρα, τοῦ Ἰακωβίδου, τοῦ Βώκου, τοῦ Ροῖλου, τοῦ Φιλιππότου, τοῦ Βιτσάρη, τῶν Φυταλῶν, τοῦ Χαλεπᾶ, τοῦ Σώχου, τοῦ Βρούτου καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ αἱ ἐκάστοτε διευθύνσεις τοῦ σχολείου τόσῃ ἀδελτηρίαν ἐδειξαν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων αὐτῶν, ὥστε τὰ ἔρριψαν φύρδην — μίγδην εἰς ἐν ὑπόγειον, ὑπὸ τὴν ἀνεξέλεγκτον ἐποπτείαν τοῦ ἐπιστάτου. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ; Ὅταν κατὰ τύχην ἡνοίχθῃ τὸ διαρκῶς κλειδωμένον ἀνήλιον ὑπόγειον ἀπεκαλύφθῃ ἔτι εἶχαν κλαπῇ κατὰ καιροὺς ἑκατομτάδες εἰκόνων καὶ προπλασμάτων καὶ σχεδίων...

Καὶ ἐννοεῖται ὅτι οἱ κλέπται εἶνε καὶ θὰ παραμένουν ἄγνωστοι, κατὰ τὴν κλασικὴν φράσιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ δελτίου. Εἰμεθα ἐν τούτοις περίεργοι νὰ μάθωμεν τί ἐνεργεῖας ἔκαμε τὸ τμήμα (ὕπάρχει ἀκόμη;) τῶν Καλῶν Τεχνῶν ; Ἐρώτησις ἀνευ ἀπαντήσεως.

Μία δίκη μιᾶς γυναικὸς, ἡ ὁποία ἐνήλλασε τὰ θέλητρά τῆς μεταξὺ ἐνδὲς προστάτου χρηματοδότου, καὶ ἐνδὲς μετράκος αἰσθηματολογούντος ἀπησχόλησε τὸν τύπον, τὴν κοινωνίαν, τὸν δικαστικὸν κόσμον. Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ σχολιάζεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ εἰσαγγελικῆς ἑδρας ἐξαγγελίαν δύο παραδόξων θεωριῶν. Τοῦ ἐλευθέρου γάμου καὶ τῆς αὐτοδικίας. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, μία παρανόμος συμβιῶσα γυναικὴ πρέπει κατὰ τὴν ἐξαγγελθεῖσαν θεωρίαν ν' ἀπολαμβάνῃ ἴσης τιμῆς πρὸς μίαν νόμιμον σύ-

ζυγον, ὡς ἐπίσης ὅταν ἓνας ἐραστὴς ἐνοχλεῖ μίαν ἑστῶ καὶ διεφθαρμένην γυναῖκα, αὐτὴ πρέπει νὰ γίνεταί δικαστὴς ἀμέσως καὶ δῆμιος τοῦ φυτεύουσα μίαν σφαῖραν εἰς τὰ στήθη τοῦ πυρπολεῖ ὁ ἔρως. «Φόνευέ την!» ἐφώνηξε ἄλλοτε ὁ Δουμάς. Ἀλλ' αὐτὸς ἦτο μυθιστοριογράφος, δὲν ἦτο εἰσαγγελεὺς.

Ὅργιάζει ὁ μαλλιαρισμὸς — ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς πνευματικῆς ζωῆς — εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Οἱ γνωστοὶ Λούθηροι τῶν ὁποίων τὸ ἔργον ἀνέκοφεν ἦντα τοῦ Βενιζελισμοῦ, ἀνέκυψαν καὶ πάλιν, ἐπωφεληθέντες τῆς Ἐπανστατικῆς ἀνωμαλίας, θρασύτεροι. Καὶ ἐπεκτείνουν τὸ ψυχαρακὸν ἰδίωμα εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ εἰσάγονται βιβλία διδασκαλίας ἀκαίσια. Οἱ δυστυχεῖς γονεῖς διεμαρτυρήθησαν ψηφίσματα ἐστάλησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τῆς ἀπειλούμενης τυφλώσεως τῆς νέας γενεᾶς. Ὅχι. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐκδιώξῃ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ἀπὸ τὸ πλευρόν του. Ἐν σύμπτωμα καὶ αὐτὸ τοῦ γενικοῦ κατακυλισματος.

Ἰδρῦθη ἐπὶ τέλους ἐπαγγελματικὴ θεατρικὴ σχολή, πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου τῶν ἡθοποιῶν. Ἔχιναν ἐγκαίρια ραντισθέντα με ἐν-θουσιώδεις λόγους καὶ ἀφροὺς καμπανίτου, διωρίσθησαν λόγοι τινὲς πρὸς διδασκαλίαν μαθημάτων τὰ ὁποία οὐδέποτε ἐδιδάχθησαν καὶ ἐσμὸς κορασίων συνέρρευσεν διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰ μαθήματα. Ἐξ ὧν αὐτῶν τῶν μαθητριῶν πόσαι θὰ ἀνέλθουν ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τῆς σκηνῆς; Ὁ καιρὸς θὰ τὸ δείξῃ. Εὐχόμεθα πάντως ἡ σχολὴ νὰ μακροημερεύσῃ καὶ πλούσιον νὰ ἔχῃ τὸν ἀμύγον. Θὰ ἦτο ἀπογορευτικὸν ἂν καὶ αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα ἐναυάγῃ. Εἰς τοὺς κ. κ. Συνοδινὸν καὶ Καλογερτικὸν εὐχόμεθα ὑπομονὴν ἐπιμονὴν καὶ . . . ἀντοχήν.

Ἄλλος μπελᾶς αὐτός. Αἱ Ψυχικαὶ Ἐρευναί. Ἄλλοτε τὸ τραπέζάκι μᾶς εἶχε τυραννήσῃ με τὰς ἀποκαλύψεις τοῦ πνευματισμοῦ. Ἐπειτα ἐνέσκηψεν ὁ Ταχράμπης με τὰς καταληψίας του. Τώρα ἔχομεν τὰ στοιχειωμένα σπῖτια καὶ διάφορα ἀντικείμενα τοῦ κάμουν περιπάτους, καθρέπτας αὐτοκτονοῦντας καὶ ἓναν σάκκον

καρδούων ὅτις ἐκκινήσας ἀπὸ τὴν κουζίνα ἐφθασεν αἰσίως εἰς ἐν γραφεῖον καὶ ἀνεστράφη καὶ ἐχύθη τὸ μαῦρον περιεχόμενον του, ἀντιστάσεως μὴ οὔσης.

Σταυροκοπούμεθα διὰ τὰ νέα αὐτὰ θαύματα καὶ διὰ λογαριασμόν μας καὶ διὰ λογαριασμόν τῶν ἀφελῶν ἀκροατῶν τοῦ φίλου κ. Τανάγρα.

* *

Εἰς τὰ ποικιλώνυμα σωματεῖα, προσετέθη καὶ ἐν, τοῦ ὁποῖου ἡ ἄλλειψις ἦτο μέχρι τοῦδε αἰσθητή. Ὁ «Ὀμιλος τῶν Φίλων τῶν Ἀθηναίων» ἢ καλλίτερα, τῶν Φιλαθηναίων. Συμπολῖται δυσφοροῦντες διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τῆς πόλεως ἀνέλαβον τὸ βαρὺ ἔργον νὰ συντελέσουν εἰς τὸν ἐξωραϊσμόν, τὴν εὐπρέπειαν, καθαριότητα τῶν ἐδῶν καὶ διὰ τόσα ἄλλα πράγματα τῶν ὁ-

ποίων στερεῖται ἡ τόσον ἀλματωδῶς πυκνωθεῖσα εἰς οἰκοδομὰς καὶ πληθυσμὸν πρωτεύουσα. Πόσον ἦτο ἀναγκαῖα ἡ ἰδρυσις τοῦ ὁμίλου, ὅστις ὄχι ὁμιλος ἀπλῶς ἀλλὰ συνασπισμὸς καὶ συναγεμνὸς ἔπρεπε νὰ κληθῇ, θ' ἀποδειχθῇ ἐὰν κατὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἦν ἐξέλεξε νὰ κάμῃ κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἀνακηρύξεως τῶν Ἀθηναίων ὡς πρωτεύουσας, γίνῃ καὶ ἀπολογισμὸς τῆς ἔκτοτε ἀδιαφορίας πρὸς ἀναδειξίν της ὡς ἀνταξίας πρωτεύουσας Εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Θὰ εὐχηθῶμεν μόνον οἱ ἰδρυταὶ νὰ μὴ ἀπογοητευθοῦν, νὰ μὴ προσβληθοῦν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἀσθένειαν—τὸ ἀψίκορον. Χρειάζεται συστηματικὴ ὁργάνωσις καὶ ἀδιάπτωτος ἐνθουσιασμὸς διὰ τὸ ἔργον. Ἄν κατορθώσων νὰ ἀπαλλάξουν τὴν πόλιν ἀπὸ ὀρισμένας τοῦλάχιστον ἀσχημίας, θὰ εἶνε ἄξιοι εὐγνωμοσύνης.

Δ Α Φ Ν Ι Σ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Κατὰ τὸν πόλεμον ἐκρίθη ἐπιβεβλημένη ἡ ψυχαγωγία τοῦ στρατιώτου, ἥτις ἀλλαχοῦ εἰλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἰδιωτῶν. Παρ' ἡμῖν εἰδικὸν συνεστήθη σωματεῖον, τὸ ὁποῖον μετὰ μεγάλης δραστηριότητος ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πνευματικῆς τῶν πολεμιστῶν περιθάλψεως, διὰ τῆς ἀποστολῆς κυρίως βιβλίων καταλλήλων. Εἰ στρατιῶται, οἱ ἐν ἀναμονῇ δράσεως, ἐξήτουν βιβλία διὰ νὰ διέρχωνται εἰς τοὺς μακρὰν τῶν πόλεων στρατιωτικοὺς σχηματισμοὺς ὀλίγην ὥραν εὐχάριστον. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ «Σύνδεσμος Ψυχαγωγίας τῶν πολεμιστῶν» χιλιάδας βιβλίων εἰς ὅλα τὰ σημεῖα, εἰς Θράκην, Μακεδονίαν, Ἡπείρον, Νήσους καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸ Μικρασιατικὸν μέτωπον.

Ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, τοῦ στρατιώτου ἡ πνευματικὴ μόρφωσις δὲν πρέπει νὰ παροράται. Καὶ ὁ Σύνδεσμος ἐμερίμνησε καὶ περὶ τούτου. Καὶ ἐξέδωκεν ἓνα κομψὸν καὶ πολυσέλιδον τόμον, τὸ «**Βιβλίον τοῦ στρατιώτου**» διὰ τὸ ὁποῖον συνειργάσθησαν οἱ ἐπιφανέστεροι λογογράφοι καὶ ποιηταί. Ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ θέματα τὰ ὁποῖα 40 λόγιοι ἐπραγματεύθησαν ἀφορῶσι τὴν ζωὴν, τὴν δρᾶσιν, τὴν ἀποστολὴν τοῦ στρατιώτου. Ὅχι ὑπὸ τύπον ψυχρᾶς καθηκοντολογίας, ὡς ἐπεδίωξαν ἄλλοι τινες ἐκδώσαντες πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν βιβλία, ἀλλὰ κατὰ τρόπον τερπνόν, ἐλκυστικόν, ὥστε νὰ διδάσκη τὸ βιβλίον χωρὶς νὰ κουράζη.

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου κ. Καλογερόπουλος κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ κατάλληλον ὕλην, ὥστε καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ὁ στρατιώτης νὰ ἀγαπήσῃ τὸ βιβλίον αὐτὸ καὶ νὰ τὸ αἰσθανθῇ.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ὁ Σύνδεσμος συνεχίζων τὴν τόσῳ πολῦτιμον καὶ ἐθνικὴν πρωτοβου-

λίαν του, προῆλθῃ εἰς τὴν ἐκδοσιν καὶ ἄλλου τόμου πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα στρατιώτου.

* *

Σπουδαιοτάτην συμβολὴν εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν παρέσχε ὁ παιδαγωγὸς κ. Μ. Μιχαλόπουλος, συγκεντρώσας 4000 παιδαγωγικὰς καὶ ἠθικολογικὰς γνώμας καὶ παρατηρήσεις, διατυπωθείσας καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ κατὰ θέματα μεθοδικῶς τεταγμένα. Οἱ γονεῖς, οἱ διδάσκαλοι, οἱ παιδαγωγοὶ καὶ οἱ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν γένει ἀσχολούμενοι, εἰς τὰς σελίδας του θὰ εὕρουν ἓνα σοφὸν ὁδηγόν, ὅστις θὰ τοὺς χειραγωγήσῃ εἰς τὴν ἐρευναν τῶν ζητημάτων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἀγωγὴν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἠθικὴν. Τὸ ἔργον ἀποτελούμενον ἐξ 870 σελίδων καταδικνύει μίαν ἐπιμελεστάτην καὶ κοπιώδη ἐργασίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἀπαύγασμα συνεκεντρώθη κατὰ τρόπον διευκολύνοντα ἀκόπως τὴν γνῶσιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων τῆς παιδαγωγικῆς.

* *

Εἰς τὴν «Ἀπογευματινὴν» ἐδημοσιεύθη ἡ κάτωθι κριτικὴ :

Εἰς τὴν ἄφθονον μεταπολεμικὴν βιβλιοπαράγωγὴν ξεχωρίζει ἓνας ἐκλεκτὸς τόμος Διηγημάτων πρὸ τινος ἐκδοθείς, ὁ ὁποῖος ὀφίλεται εἰς τὴν κομψὴν καὶ γόνιμον γραφίδα τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου. Εἶνε πολῦτιμος ἡ συμβολὴ ἣν παρέσχεν ὁ κ. Καλογερόπουλος ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας καὶ πλέον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φιλολογικῆς παρ' ἡμῖν κινήσεως. Χωρὶς ἐπιδεικτικὸν θόρυβον, εἰργάσθη μὲ πολλὴν ἐνθουσιασμόν καὶ μεγάλην εὐσυνειδησίαν, ἀσχοληθεὶς εἰς τὰ δυσκολώτερα εἶδη τῆς Λογοτεχνίας.